

## Ísrael í vandasjógv

EITT land, sum kanska hevur ein hin størsta áhugan millum nógvar føroyingar er Ísrael. Higani stavar upprunin til okkara kristnu trúgv og higani stavar uttan íva mest lisna bók her á landi, Halgabók, Biblian.

SERSTAKA stóða føroyinga, sum jú altíð hava borið orð fyri at vera eitt kristið fólk, mótvægis landinum Ísrael og ísraelsfólki, vil tí altíð liggja frammaliga í sinninum, tá nomið verður við álvarsligu støðuna millum ísraelsfólk og arabarar og palestinsar. Higartil hevur tað verið sum at nerta brand, um tú so mikið sum loyddi tær bara at seta eitt spurnartekin við politikkin atburðin hjá ísraelsfólki mótvægis palestinsarum í teimum hersettu økjum og í Ísrael sjálvum. Og hevur onkur dittað sær at komið við beinleiðis atfinningum móti hesum atburði, hesum politikki ísraels móti arabarunum har, so hevur hetta verið so illa tikið upp av ávisum fólki her á landi, at hesi fólk ella fyri tað bløð eru skýrd at reka blasfemiskt virksemi.

TAD vil við øðrum orðum siga, at negativ umrøða av Ísrael fyri ávisar føroyingar merkir tað sama sum negativ umrøða móti Bibliuni, av Jesusi, av Gudi ja av okkara kristnu trúgv.

LAT tað tí her beinanvegin verði sligið fast við sjevtumaseymi, at atfinningarsom umrøða av Ísrael og tess politikki móti arabum og palestinsarum í teimum hersettu umráðunum eftir okkara tykki á ongan hátt kann samanberast við omanfyri-nevnda skoðsmál. Tað kann ikki vera rætt, at trúgvandi føroyingar ikki eisini kunnu hava loyvi at vera kritiskir mótvægis tí, sum í dag fer fram í Ísrael uttan at verða skýrdir blasfemiskir.

TAD er serliga stóðan, sum hevur tikið seg upp hesar seinastu dagarnar, ið er orsökinn til, at ikki bara vit á hesum stað, men ein stórir partur av heiminum, er farin at ávara Ísrael um

tær óhgnaligu avleiðingarnar, ið kunnu standast av, at høgravongurin í ísraelskum politikki í dag við Shamir á odda ikki vil lurta eftir atfinningum og góðum ráðum. Ikki vil boyggja seg fyri nøkrum sum helst, ið setir spurnartekin við atburðin og poliikk-in hjá ísraelsmonnum mótvægis palestinsarunum.

VIT hava aftur og aftur høyrð útvarpið siga frá, at ein sinnisjúkur ísraelsmaður skjey sjeý palestinsar. Stjórnin í Ísrael visir á, at her er talan um ein sinnisjúkan persón og tí eigur ein ikki at leggja merka í tað enn so, meðan palestinsar harafturimóti vísa á, at tað nettup er stóðan hjá ísraelsmonnum mótvægis palestinsarunum í teimum hersettu økjum, sum er upphavið til eina slíka skemdargerð. Teir siga, at áralanga ómenniskjanliga viðferðin av palestinsarunum hevur fest seg so djúpt, at hóprápið herfyri var ein av avleiðingunum.

Í HESUM døgum verður eisini kunn-gjörd ein frágreiðing, sum svenski Red Barnet felagsskapurin og ein amerikanskur barnaverndarfelagsskapur hava gjørt um støðuna hjá palestinsiskum børnum í teimum hersettu økjum í Gaza og á Vestara áarbakka. Sambart hesi frágreiðing eru 159 palestinsisk børn undir 16 ár vorðin myrd av ísraelskum hermonnum og umleið 60.000 børn særð hesi bæði tvey árinu uppreisturin móti hersetingarvaldinum hevur varað.

FRÁGREIÐINGIN, sum er 1000 síður long, kemur til ta niðurstøðu, at tann ísraelski herurin rekur miðvísan harðskap móti palestinsiskum børnum. Tann amerikanski granskarin Anne Nixon, sum stendur fyri kann-ingunum, sigur við bretsku tíðinda-stovuna Reuter, at børni ikki bert verða skædd, tá tað verður skotið eftir teimum ella tey verða bukað av av ísraelskum hermonnum, men eisini tann sokallaða kollektiva revsingin rakar tey meint. Tað er tá tey ikki sleppa at ganga út, heim teirra verða oyðiløgd, og skúlar teirra verða stongdir fyri longri tíð.

-HESAR valdsgerðir verða ikki bara framdar av nøkrum fáum hermonnum, sum ikki duga sær hógv, men tær eru øgiligar og miðvisar og tær avspegla politikkin hjá ísraelsku stjórnini skripar svenski aðalskrivarin í Red Barnet, Thomas Hammarberg í fororðinum til frágreiðingina.

ÍSRAELSKIR herovastar hava víst aftur upplýsingunum í frágreiðingini. Teir siga, at palestinsiskur leiðararnir av uppreistrinum misbrúka børni við at lata tey vera á odda í uppreistrinum fyri síðani at brúka tey sum martýrar í søk síni.

NÚ kunnu vit so royna at meta um, hvat er sætt og ikki. Hetta fer altíð at vera torført. Men vit mugu kortini hava tiltrúgv til, at frágreiðingar gjörðar av altjóða barnaverndarfelagsskapum hava eitt stórt trúvirði. Tær mongu sendingarnar hjá óhefta bretska sjónvarpinum siga okkum heldur ikki so lítið.

TAD stutta av tí langa í hesum óhugnaiga og syrgiliga stríði er tað, at ísraelskir politikkarar við teimum viðgongdu høggrasinnuðu á odda eru ikki til at tosa við. Teir vilja fyri einhvønn prís sleppa undan at samráðast við hin partin í stríðnum, palestinsar. Teir vilja ikki geva seg ein tamma, vilja ikki viðganga minsta mistak.

KORTINI skulu vit ikki gloyma, at ein stórir partur av ísraelsfólki vil fegið seta seg við samráðingarborðið við palestinsararnar fyri at finna eina friðaliga loysn. Hesum poliikkinum stendur m.a. tann stóri ísraelski arbeidaraflokkurin við Simon Peres á odda fyri. Men tíanverri tykist tað enn at vera so, at høggrakreftirnar og tað serliga tær viðvongdu høggrakreftirnar í Ísrael hava yvirtakið. Hetta kann fáa sera ávarsligar avleiðingar fyri Ísrael. Og her kunnu vit sum ikki einaferð sanna, at har tað eru kreftir langt úti á høgravonginum ella langt úti á vinstravonginum, sum einsamallir sleppa at bestemma, har brestir saman, har henda ólukkan fyrr ella seinni.

HÓAST umrødda stríð er langt burtur frá okkara klettum, so er greitt, at tað nemur okkara hjartartúr, tað vekir okkara áhuga eisini. Og vil tað heilt illa til, so kann eitt framhaldandi stríð í hesum økinum lætt koma at forkoma heimsfriðinum. Tað vit siggja í dag er nevnliga, at síðani Gorbátjov gav íbúgvunum í landi sínum frið ræsir, er eitt sera stórt tal av sovjetiskum jøðum flutt til Ísraels. Og hesir seta seg niður í teimum hersettu økjum í ein stóran mun. Hetta kann ikki annað enn koma til at økja spenningin í hesum økjum. Palestinsar, sum her hava heim sítt, verða spakuliga týrstr út, og hetta elvir sjálvandi til móttýrstr. Ja so álvarslig er stóðan vorðin, at fyri fyrstu ferð hava arabarar, sum búgva í sjálvum Ísrael sett seg upp ímóti myndugleikum. Hendingarnar seinasta sunnumorgun, tá meira enn 18 palestinsar vorðu myrdir á Vestara áarbakka, hava rætt og slætt fingið bikarið at flóta yvir. Hvat verður tað næsta verður spurt.

AMERIKANARAR, sameindu Ísraels, halda eisini, at nú kann tað vera nóg mikið. Ísraelska stjórnin noyðist at seta seg við samráðingarborðið saman við palestinsiskum grannum sínum. Ísraelskir høgrapolitikkarar mugu innsiggja, at framhaldandi niðursetingin í teimum hersettu økjum er ikki Ísrael ella jøðum til gangs. Tað tvørturímóti økir bert illviljan móti teimum.

VÓNANDI verða tað ikki teir viðgongdu í ísraelska parlamentinum, sum koma at avgera lagnu Ísraels. Tí tá kann tað gerast ein óhugnalig og syrgilig vanlukka, ikki bara fyri Ísrael menn fyri okkum øll. Fanatisma og egoisma fremur ikki søk Ísraels eiheldur hjá nøkrum øðrum landi skulu vit øll kunna liva friðarlígt lið um lið á hesum knøtti í framtíðini. Ekstremisma av øllum slag er av tí ónda. Eisini tann, ið vit siggja høgur-megin miðjuna í ísraelskum politikki í dag.

jamü

# Fólka-flokkurin og P-talið

Fólkaflaksungdómurin mótmælir P-talinum. Tey heita á fólk um at mótmæla og um ikki at lata P-talið inn til peningastovnarnar. Við øðrum orðum mæla tey fólk frá at halda landsins lógar.

Meðan sjálvstýrislandsstýrið sat — frá 4. januar 1963 til 12. januar 1967 — vorðu broytingar gjörðar í skattalógini. Ein av broytingunum var, at fólk nú skuldu lata skattavaldinum ognaruppgjörð, sum er eitt yvirlið yvir ogn og skuld. Samstundis fekk skattavaldið heimild til at fara í peningastovnarnar at kanna um ognaruppgjörðin var í samsvar við veruleikan. Tað var fólka-flokkurin, ið átti lógmannin tey árin sjálvstýrislandsstýrið sat.

Meðan borgarliga landsstýrið sat — frá 5. januar 1981 til 10. januar 1985 — fingur vit lógina um samtiðarskatt og

samtundis fingur vit eisini P-talslógina. Vit, sum tá vóru í andstöðu, mótmæltu harðliga at føroyingar skuldu skrásetast við einum persónstali. Tað gjördu onnur eisini. Bæði felagsskapir og einstaklingar. Men her hjálpti ongin góða mamma. Fólka-flokkurin, sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin framdu P-tals-skipanina við lóg.

Tað, sum nú hendir, er heilt einfalt tað, at peningastovnarnir skulu hava P-talið hjá øllum landsins borgarum fyri at gera tað lættari hjá skattavaldinum at umsita lógina hjá sjálvstýrislandsstýrinum um ognaruppgjörðina. Í dag skal skattavaldið í hvørjum einstøkum føri til peningastovnarnar at biðja um upplýsingar fyri at kanna eftir um ognaruppgjörðin er í samsvar við veruleikan. Tá peningastovnarnir

hava fingið P-talið skulu teir regluliga senda skattavaldinum avrit av øllum konti.

Teir flokkar, sum mannaðu sjálvstýrislandsstýrið á sinni, vóru fólka-flokkurin, tjóðveldisflokkurin, sjálvstýrisflokkurin og framburðsflokkurin. Hetta landsstýrið kom sum nevt við ognaruppgjörðini. Teir flokkar, sum mannaðu borgarliga landsstýrið, vóru fólka-flokkurin, sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin. Tað landsstýrið kom við P-talsskipanini.

Sostatt átti fólkaflaksungdómurin at gjørt uppreistar innanhyis, heldur enn at fara út um landið við áheitan á hampafólk um at gerast lógrótarar. Men, men — í tí unga ættarliðnum av fólkaflaksfólki kenna vit hitt gamla ættarliðið aftur.

Vilhelm Johannesen